

Številka: 007-14/2011/2
Datum: 29. 3. 2011

Ministrstvo za javno upravo
Tržaška 21, 1000 Ljubljana

gp.mju@gov.si

ZADEVA: Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o volitvah v državni zbor – mnenje Informacijskega pooblaščenca

ZVEZA: Besedilo predloga zakona na portalu e-demokracija

(http://e-uprava.gov.si/e-uprava/zakonodajalskanje.euprava?1=1&zadeva_id=1342&css.velikost=2)

Spoštovani,

na podlagi prvega odstavka 48. člena Zakona o varstvu osebnih podatkov (Uradni list RS, št. 94/07 – UPB1; v nadaljevanju: ZVOP-1) daje Informacijski Pooblaščenec (v nadaljevanju: Pooblaščenec) mnenje k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o volitvah v Državni zbor (v nadaljevanju: Predlog novele ZVDZ).

K 16. členu Predloga

Določilo spreminja 47. člen ZVDZ in med drugim uvaja tudi možnost dajanja podpore v postopku kandidiranja preko spleta. Volivec bi lahko tako oddal podporo kandidatu tudi s podpisom obrazca z varnim elektronskim podpisom, overjenim s kvalificiranim potrdilom preko enotnega državnega portala e-uprava. Pristojni organ bi preveril identiteto volivca in veljavnost varnega elektronskega podpisa in izdal volivcu potrjen obrazec. Zakon tu ne določa, ali se potrjen obrazec pošlje po e-poti, na e-naslov volivca s katerega je poslal podpisan obrazec in ga volivec natisne, ali se pošilja v fizični obliki in na kateri naslov. Ne gre namreč pozabiti, da lahko volivec elektronsko pošto pošlje s katerega koli elektronskega naslova, pri čemer nikakor ni nujno, da bo elektronski naslov mogoče povezati z njegovim osebnim imenom (podpisan obrazec na primer pošlje z e-naslava: 123456@gmail.com), zato je pomembno, da se vzpostavi domneva o volivčevem e-naslovu kot e-naslovu s katerega je poslal podpisan obrazec. Če naj bi se potrjeni obrazec pošiljal po navadni pošti, je prav tako smiselno določiti, na kateri naslov naj se pošlje (na primer na naslov volivca, ki ga je ta določil za vročanje).

Četrti odstavek 16. člena predloga določa, da organ, ki vodi evidenco volilne pravice vodi posebno evidenco potrjenih obrazcev, in da je ta evidenca uradna tajnost, pravico vpogleda vanjo pa ima samo pristojna volilna komisija oziroma sodišče. V zvezi s tem določilom ima Pooblaščenec nekaj pomislekov.

Prvi se nanaša na razlog, zaradi katerega se je predlagatelj vpogled v evidenco danih podpor odločil dati tudi pristojni volilni komisiji. Res je, da tako določa že veljavni 47. člen ZVDZ, vendar ni dvoma, da volilna komisija potrebuje podatek le ob potrjevanju kandidatur, ko ji potrjene obrazce predložijo kandidati sami in tako ni videti potrebe, da bi smela pregledovati celotno evidenco.

Nadaljnji pomislek pa se nanaša na samo vsebino evidence danih podpor, saj glede na dikcijo četrtega odstavka obsega le potrjene obrazce, ki so jih volivci podpisali osebno pred pristojnim organom in potrjene obrazce, ki so bili poslani po e-poti. Ni pa mogoče ugotoviti, ali se o dani podpori kandidaturi po 5., 6. in 7. odstavku 16. člena predloga tudi vodi evidenca in ali tako dana podpora tudi ima značaj »uradne tajnosti«.

Prav na izraz »uradna tajnost« pa se nanaša naslednja pripomba Pooblaščenca, gre namreč za označbo, ki ni več aktualna. Veljavni Zakon o tajnih podatkih (Uradni list RS, št. 27/01 s spremembami in dopolnitvami; v nadaljevanju ZTP) označbe tajnosti »uradna tajnost« več ne pozna. V prehodnih določbah je tudi določil obveznost uskladitve oznake stopnje tajnosti z ZTP najpozneje do 31.12.2004. Pooblaščenec zato predlaga premislek o potrebnosti označbe tajnosti potrjenih obrazcev podpor kandidaturi in posledično izbiro ustrezne stopnje tajnosti po veljavnem ZTP.

K 24. členu Predloga

Določilo k 69. členu ZVDZ dodaja nov četrti odstavek, po katerem bo volivcu predčasno glasovanje po vzpostavitvi elektronskega volilnega imenika, omogočeno na kateremkoli volišču, ne glede na kraj stalnega bivališča. Elektronski volilni imenik naj bi vzpostavilo ministrstvo, pristojno za evidenco volilne pravice, in sicer v 6-ih mesecih po uveljavitvi tega zakona (kot izhaja iz 46. člena Predloga).

Pooblaščenec opozarja, da je volilni imenik urejen v Zakonu o evidenci volilne pravice (Uradni list RS, št. 1/07 – UPB1; v nadaljevanju ZEVP-1). Kljub temu, da naj bi bila dopustnost obdelave osebnih podatkov tehnološko nevtralna, in da je torej ob predpostavki zakonite obdelave, osebne podatke dopustno obdelovati tako v fizični kot tudi v elektronski obliki, pa Pooblaščenec opozarja na potrebo po zagotavljanju sledljivosti, drugih vidikov zavarovanja osebnih podatkov v elektronski obliki in predvsem na potrebo po drugačnem urejanju posredovanja elektronskega volilnega imenika kot je predviden v 26. členu ZEVP-1¹.

Po veljavni zakonski ureditvi se s pečatom in podpisom uradne osebe potrjeni splošni volilni imeniki najkasneje šest dni pred dnevom glasovanja pošljejo pristojni volilni komisiji. Nerešeno je torej vprašanje, kako bo izkazana potrditev elektronskega volilnega imenika in kako bo urejen dostop do njega. Povsem neprimerno bi bilo vsem volilnim odborom, ki bodo vodili predčasno glasovanje, dopustiti, da dostopajo prosto do celotnega elektronskega volilnega imenika. Iskanje bi moralo biti omejeno na primer na številko volivca, s katero volilni odbor razpolaga, ko se volivec izkaže z obvestilom iz 70. člena ZVDZ. Vprašanje je, kako dostopa volilni odbor do elektronskega volilnega imenika, če se volivec ne izkaže z obvestilom. Ta vprašanja se že nanašajo na tehnične vidike obdelave osebnih podatkov, ki jih je sicer dopustno urejati tudi s podzakonskim predpisom, že zakon pa mora določiti meje obdelave vsaj na ta način, da določi, da volilni odbor dostopa do podatkov v elektronskem volilnem imeniku le za volivce, ki se dejansko zglasijo na volišču za predčasno glasovanje. Prav tako ni urejeno podpisovanje volivca v elektronskem volilnem imeniku (oziroma zagotavljanje verodostojne označbe, da je volivec že oddal svoj glas) in prenos teh podatkov v splošne volilne imenike, ki jih bodo imeli pri sebi volilni odbori na voliščih na dan glasovanja.

Vse to so vprašanja, ki bi jih po mnenju Pooblaščenca moral vsaj v pretežnem delu urejati že ZEVP-1, vsekakor pa jih je treba, ker gre za obdelavo osebnih podatkov volivcev, urediti z zakonom.

Prosimo, da nas vključite v nadaljnje usklajevanje Predloga.

S spoštovanjem,

Informacijski pooblaščenec
Nataša Pirc Musar, univ.dipl.prav.,
pooblaščenka

Poslati:

- samo elektronsko na naslov: gp.mju@gov.si,
- arhiv, tu.

¹ 26. člen ZEVP-1 določa: » Ko so splošni volilni imeniki popravljeni, jih pristojni organ potrdi s pečatom in podpisom uradne osebe, ter jih najpozneje šest dni pred dnevom glasovanja pošlje pristojni volilni komisiji.«